

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Sedmíkovou ve věci žalobce **S. S.**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem v Praze, Křížová 25, o invalidní důchod, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 26.4. 2010, č.j. „X“, t a k t o :

- I. **Rozhodnutí žalované ze dne 26. 4. 2010, č.j. „X“ se z r u š u j e a věc se v r a c í žalované k dalšímu řízení.**
- II. **Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované označené v záhlaví tohoto rozsudku, kterým byly zamítnuty jeho námitky a potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 15.1.2010, č.j. 540 121 1607. Tímto rozhodnutím odňala žalovaná dle § 56 odst. 1 písm. a) a ust. § 39 odst. 1 zák.č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZDP) žalobci od 4.3.2010 invalidní důchod. Při rozhodování vycházela z posudku lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení v Rychnově nad Kněžnou (dále jen OSSZ) ze dne 9.12.2009. Dle závěru uvedeného posudku byla u žalobce stanovena 20% míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti s tím, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav odpovídal postižení uvedenému v kapitole XV, odd. F, pol. 2, písm. b) příl.č. 2 vyhl.č. 284/1995 Sb., v platném znění. Současně konstatovala, že se u žalobce nejedná o zdravotní postižení odpovídající příloze čl. 3 téže vyhlášky a

rovněž se nejedná ani o zdravotní postižení podřaditelné pod příl.č. 4. Při rozhodování o námitkách, které uplatnil žalobce proti rozhodnutí ze dne 15.1.2010, vycházela žalovaná z posouzení zdravotního stavu žalobce provedeného dne 2.4.2010 lékařem České správy sociálního zabezpečení (dále jen ČSSZ), oddělení námitkové a odvolací agendy LPS. Lékař konstatoval, že do 31.12.2009 nebyl žalobce částečně ani plně invalidní dle § 39 odst. 1 a § 44 odst. 1 ZDP, ve znění platném do 31.12.2009. Od 1.1.2010 se nejedná o invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. A) téhož zákona, v platném znění.

V žalobě žalobce především namítal nedostatečné zkoumání zdravotního stavu. Zmínil, že lékař OSSZ provedl kontrolu hybnosti krční páteře do té míry necitlivě, že žalobce měsíc trpěl bolestmi a byl nucen užívat léky na bolest. Zdůraznil, že rentgenovému vyšetření či vyšetření obdobnému se podrobil naposledy před 14 lety. Rovněž tak nebyl dostatečně prověřen stav a komplikace kterými trpí po operacích tenkého střeva, byť dodržuje přísnou dietu. Po operaci karpálních tunelů se zase vrací potíže s citlivostí rukou.

Tvrdil, že zdravotní stav je dlouhodobě natolik nepříznivý, že pokles pracovní schopnosti musí činit více nežli 20%. Poukázal na veškeré nemoci a operaci od roku 1968 do doby současné a rovněž podrobně zaznamenal, jak jej zdravotní potíže omezují v běžném životě (zejména nutnost přísné diety, omezení hybnosti krku, opakující se bolesti zad, krku a hlavy, zhoršující se křeče dolních končetin, těžko ovladatelné nucení na močení a stolici, necitlivost rukou a možnost chůze toliko na krátké vzdálenosti). Posudkový lékař tak nedostatečně zhodnotil celkovou výkonnost žalobce, pohyblivost a schopnost vykonávat denní aktivity, které jsou v důsledku úrazu a následných zdravotních potíží jednoznačně omezeny. Trval proto na přezkoumání napadeného rozhodnutí.

Žalovaná v reakci na žalobu s datem 14.6.2010 uvedla, že žalobce byl od 18.8.1996 poživitelem částečného invalidního důchodu (upřesnila, že od 1.1.2010 by se jednalo o invaliditu prvního stupně podle čl. II. bodu 8 zák.č. 306/2008 Sb.). Při lékařské kontrolní prohlídce konané dne 9.12.2009 lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení v Rychnově nad Kněžnou (dále jen OSSZ) stanovila u žalobce 20% míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti s tím, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav odpovídal postižení uvedenému v kapitole XV, odd. F, pol. 2, písm. b) příl.č. 2 vyhl.č. 284/1995 Sb., v platném znění. Současně konstatovala, že se u žalobce nejedná o zdravotní postižení odpovídající příloze čl. 3 téže vyhlášky a rovněž se nejedná ani o zdravotní postižení podřaditelné pod příl.č. 4. Pro rozhodnutí o námitkách využila žalovaná závěrů posudku lékaře ČSSZ, oddělení námitkové a odvolací agendy LPS. Ten konstatoval, že do 31.12.2009 nebyl žalobce částečně ani plně invalidní dle § 39 odst. 1 a § 44 odst. 1 ZDP, ve znění platném do 31.12.2009. Od 1.1.2010 se nejedná o invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. A) ZDP, v platném znění, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla žalobcova pracovní schopnost o 20%. Dále ocitovala ust. § 38 a § 39 ZDP, v platném znění upravující podmínky nároku na invalidní důchod. Rozhodnutí o odnětí invalidního

důchodu ze dne 15.1.2010 žalovaná vydala na základě posudku ze dne 9.12.2009 a přezkoumávané rozhodnutí o námitkách ze dne 26.4.2010 bylo vydáno na základě posudku ze dne 2.4.2010, přičemž závěry obou posudků neshledávají žalobce invalidním. Za dané situace navrhla žalovaná vyžádat k důkazu posudek PK MPSV.

Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s.ř.s.“). Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 s.ř.s.), tedy ke dni 26.4.2010.

Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce byl již v roce 1996 posouzen jako částečně invalidní dle § 44 odst. 1 ZDP a byl mu přiznán částečný invalidní důchod. Při následných kontrolách zdravotního stavu prováděných na OSSZ v Rychnově v letech 1997, 2000, 2004 a 2006 byl nadále posuzován jako částečně invalidní. Ke změně v posouzení došlo při poslední kontrole na OSSZ provedené dne 30.9.2009, resp. 9.12.2009. Na základě vyšetření neurologického a gastrokopického lékaře konstatovala dlouhodobou stabilizaci zdravotního stavu žalobce. Přihlédla k dosaženému středoškolskému vzdělání a postižení zařadila XV, odd. F, pol. 2, písm. b) příl.č. 2 vyhl.č. 284/1995 Sb., v platném znění a stanovila 20% míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Současně konstatovala, že se u žalobce nejedná o zdravotní postižení odpovídající příloze čl. 3 téže vyhlášky a rovněž se nejedná ani o zdravotní postižení podřaditelné pod příl.č. 4.

Na základě tohoto posouzení vydala 15.1.2010 žalovaná rozhodnutí, kterým žalobci odňala invalidní důchod od 4.3.2010. V tomto rozhodnutí pouze odkázala na posudek OSSZ Rychnov nad Kněžnou. Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce v zákonné lhůtě námitky. Popsal v nich vznik, vývoj a délku trvání svých zdravotní potíží od roku 1968 do doby posuzování a tvrdil, že podkladový posudek nebere na zřetel jeho postižení v komplexu. Zdůraznil následky prodělaných nemocí a poúrazových stavů včetně omezení z nich pro žalobce plynoucí (přísná dieta, neprůchodnost střev, omezená hybnost krku, opakující se bolesti zad, hlavy a krku. Dále zhoršující se stále křeče do nohou, necitlivost rukou a nemožnost chůze na delší vzdálenosti. Upozornil na problémy s udržením moči i stolice a výrazně zhoršenou celkovou pohyblivost. S výsledkem posouzení a stanovenou mírou poklesu schopnosti za situace jím popsané nesouhlasil.

V námitkovém řízení posoudila žalovaná zdravotní stav žalobce opakovaně dne 2.4.2010 a to prostřednictvím lékaře ČSSZ, oddělení námitkové a odvolací agendy LPS v Hradci Králové. Z posudku je zjevné, že jednání proběhlo za osobní přítomnosti žalobce, kdy lékař vycházel z dokumentace ošetřujícího lékaře a zpráv odborníků z oboru neurologie, gastroenterologie a interny. Posudek obsahuje výčet zjištěných diagnóz a citaci právní úpravy platné do 31.12.2009, kdy se lékař LPS

v zásadě shodl s lékařkou OSSZ co do stanovení nejvážnějšího zdravotního postižení včetně jeho zařazení do přílohy k vyhlášce výše uvedené a platné do 31.12.2009. Odchýlil se ve výsledné míře poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, kterou určil 25% (oproti lékařce OSSZ, která stanovila 20%), což bylo však zcela bez vlivu na samotný výsledek posouzení. Následně vycházel z aktuálního znění platného od 1.1.2010. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti o invaliditě označil postižení podle kapitoly XIII, položky 1, písm. b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. a stanovil 20% míru poklesu pracovní schopnosti. Doplnil, že ta se ve smyslu § 3 a § 4 téže vyhlášky nemění.

Napadeným a soudem přezkoumávaným rozhodnutím poté žalovaná námítka žalobce zamítla a namítané rozhodnutí potvrdila. V odůvodnění uvedla, že žalobci rozhodnutím ze dne 15.1.2010 odňala invalidní důchod podle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 ZDP, protože podle posudku lékařky OSSZ již žalobce nadále není invalidní. Vzhledem k námitkám žalobce mířícím do výsledkem posouzení provedeným v posudku OSSZ opětovně posoudila jeho invaliditu podle § 5 písm. j) a § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb. Podle podaného posudku ze dne 31.3.2010 není žalobce invalidní a míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena na 20%. Dále žalovaná ocitovala (pouhým odkazem na označení příslušné ustanovení přílohy vyhlášky) rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s tím, že míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena na 20% a tato hodnota nebyla měněna. Dále uvedla žalovaná, že při zjištění zániku invalidity se důchod odejme a zánik invalidity byl zjištěn posudkem OSSZ a potvrzen posudkem žalované. Žalovaná v závěru rozhodnutí ocitovala ustanovení § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb. a § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a uvedla, že pokud správní orgán neshledá, že napadené rozhodnutí je v rozporu s právními předpisy nebo nesprávné, zamítne námítka a namítané rozhodnutí potvrdí. Žalovaná uzavřela, že na základě těchto skutečností rozhodla tak, jak uvedla ve výroku.

Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Podle § 108 věta první zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném ke dni 26. 4. 2010 (datum vydání přezkoumávaného rozhodnutí), pokud tento zákon nestanoví jinak, platí pro řízení ve věcech důchodového pojištění a pro řízení ve věcech pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti správní řád.

Podle speciálního ustanovení § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb. (které je částečně duplicitní a jako speciální ustanovení má před citovaným § 108 téhož zákona přednost) není-li v odstavcích 1 až 6 a 9 stanoveno jinak, vztahuje se na řízení o námitkách, na rozhodnutí o námitkách a na přezkumné řízení a obnovu řízení, která se týkají rozhodnutí o námitkách, správní řád s tím, že § 90 odst. 1 písm. b), § 90 odst. 3 a § 90 odst. 6 věta druhá správního řádu se nepoužijí, a po dobu, po kterou probíhá přezkumné řízení soudní, lhůty uvedené v § 97 odst. 2 a § 100 odst. 2 správního řádu neplynou, a přezkumné řízení ani obnovu řízení, která se týkají

rozhodnutí o námitkách, nelze zahájit, popřípadě v nich pokračovat.

Podle ustanovení § 85a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. v řízení ve věcech důchodového pojištění se nepoužije ustanovení správního řádu o vyjádření účastníků k podkladům rozhodnutí; zahájení řízení z moci úřední se účastníkům zpravidla neoznamuje. Podle § 85a odstavce 2 téhož zákona rozhodnutí o přiznání dávky důchodového pojištění je orgán sociálního zabezpečení povinen vydat nejpozději do 90 dnů ode dne zahájení řízení; ustanovení § 71 odst. 3 písm. b) správního řádu tím není dotčeno.

Podle § 68 odst. 1 správního řádu rozhodnutí obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků.

Podle § 68 odst. 3 správního řádu se v odůvodnění uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

Krajský soud především s odkazem na obsah ust. § 68 odst. 3 správního řádu a poté, kdy vzal v potaz průběh řízení před správním orgánem a obsah napadeného rozhodnutí dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí žalované neobsahuje úvahy zákonem požadované a především neobsahuje jasné informace, resp. odůvodnění toho, jak se žalovaná vypořádala s námitkami žalobce.

Žalobce jak v řízení o námitkách, tak v řízení o žalobě namítal, že citované posudky neberou na zřetel jeho celkové pohybové zdravotní postižení a doživotní poúrazové komplikace, kterou jsou a budou zhoršující se a tím tedy i jeho pokles pracovní schopnosti. V obou případech popsal zcela konkrétně, jakými zdravotními problémy trpí a jakým způsobem mu komplikují běžný život. Lékařka OSSZ v posudku alespoň velmi stroze zmínila, že zdravotní stav považuje za dlouhodobě stabilizovaný a přihlíží rovněž ke středoškolskému vzdělání žalobce. Lékař LPS sice vycházel z dostupné zdravotní dokumentace, vyslechl stesky žalobce přednesené přímo při jednání, nicméně z posudkového zhodnocení není jasné - krom odkazu na výsledky odborných vyšetření - jaké důvody jej vedly k potvrzení změny ve stupni invalidity. Navíc v posudku není vůbec reagováno na výhrady žalobce, které vnesl do písemných námitek a rovněž tak posudek nereaguje na subjektivní stesky žalobce uvedené při jednání. Krajský soud poznamenává, že v řízení o žalobách (do konce roku 2009), nežli bylo zavedeno obligatorní námitkové řízení, vyžadoval po Posudkové komisi Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen PK MPSV, § 4 odst. 2 zák.č. 582/1991 Sb.) přehledný, srozumitelný a náležitě odůvodněný posudek, jehož nedílnou součástí bylo jasné vysvětlení důvodů případné změny v posouzení zdravotního stavu žadatele. Není tedy důvodu tento požadavek na přesvědčivé posouzení a odůvodnění měnit či změkčovat, když má posudek lékaře sloužit jako podklad pro rozhodnutí o námitkách. Krajský soud je přesvědčen, že při dané změně právní úpravy (myšleno řízení o námitkách) je zcela legitimní požadavek na preciznost posouzení tak, jak byla do doby současné vyžadována krajskými soudy včetně Nejvyššího správního soudu v Brně od

PK MPSV. Ačkoli v tomto konkrétním případě žalobce přdestřel „bohaté námitky“, lékař LPS je ponechal bez povšimnutí. Rovněž tak žalovaná ponechala námitky bez věcné reakce, což je s ohledem na obsah posudku, ve kterém není možné nalézt fundované vysvětlení změny v posouzení právě s ohledem na konkrétní tvrzení žalobce, pochopitelné. Výhrady žalobce a své zamítavé rozhodnutí odůvodnila tím, že „při zpracování posudku ze dne 31.3.2010 ČSSZ vzala v úvahu všechna tvrzení účastníka řízení obsažená v námitkách“. K tomu však žalovaná neuvedla žádné vyjádření, žádnou úvahu, žádný argument, jak se s těmito konkrétními námitkami vypořádala, zkrátka na ně žádným konkrétním způsobem nereagovala. Žalovaná se v rozhodnutí vůbec nevyjádřila k tomu, zda se od uznání invalidity zdravotní stav žalobce změnil a jak, event. pokud mělo dojít k jeho zlepšení, tak v čem toto zlepšení spočívá anebo z jakého důvodu dospěla k závěru, že žalobce již nadále není invalidní. Naprosto jasně se k danému problému vyjádřil NSS např. v rozsudku ze dne 28. 5. 2009, čj. 4 Ads 14/2009-37, kdy říká: „Rozhoduje-li správní orgán o odnětí určité dávky, musí v odůvodnění svého rozhodnutí jednoznačně vysvětlit, proč příjemce dávky již nesplňuje podmínky, na základě kterých mu byla dávka přiznána“.

Ke konkrétní dané problematice se postavil ve svém rozhodnutí ze dne 14.6.2010 čj. 72 Ad 29/2010 např. Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci následovně: „Smyslem námitkového řízení je přezkoumat rozhodnutí správního orgánu I. stupně tak, aby na konkrétní nesouhlas a námitky žalobce mohl správní orgán II. stupně odpovědět a vyjasnit mu, proč k naříkanému rozhodnutí dospěl. Proto by rozhodnutí správního orgánu I. stupně mělo už samo dostatečně obsahovat důvod nebo důvody, pro které došlo ke změně práv a povinností žalobce. Tím spíše toto platí pro rozhodnutí správního orgánu II. stupně. Pokud žalobce nesezná z rozhodnutí jeho důvod/y, nemůže se proti němu účinně bránit a celé opravné řízení, jak správní, tak soudní postrádá svůj primární význam.“

„Rozhodnutí správního orgánu I. a II. stupně tvoří jeden celek, jak setrvale judikují správní soudy. V souzené věci ani v napadeném rozhodnutí ani v rozhodnutí správního orgánu I. stupně není obsažen důvod, na základě kterého došla žalovaná k závěru, že žalobce již není invalidní. Pouhý odkaz na označení ustanovení číslu a písmeny nepostačuje k tomu, aby jak žalobce, tak opravné orgány (správní či soudní) mohly poznat a přezkoumat, jak ke svému závěru správní orgán dospěl.“

Judikatura správních úseků krajských soudů a Nejvyššího správního soudu se všeobecně mnohokrát vyjádřila k přezkoumatelnosti správního rozhodnutí a napadené rozhodnutí požadavkům přezkoumatelného rozhodnutí nevyhovuje. Skutečný důvod vydání rozhodnutí není v rozhodnutí o námitkách vůbec uveden.

V tomto ohledu shledává krajský soud v Hradci Králové ve shodě s ostatními krajskými soudy, které již v obdobných případech rozhodovaly, jako případné odkázat na argumentaci Nejvyššího správního soudu obsaženou v jeho rozsudku ze dne 28. 8. 2007, č.j.6 Ads 87/2006-36, www.nssoud.cz, č. 1389/2007 Sb. NSS. se kterou se ztotožňuje i v souzené věci. Podle tohoto rozsudku „nepřezkoumatelností se ... podle konstantní judikatury správních soudů a podle doktríny chápe taková

vada správního rozhodnutí, která je charakterizována jako nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů. V případě rozhodnutí stěžovatelky byla přitom krajským soudem vytknuta vada spočívající v nedostatku důvodů, neboť jak krajský soud konstatoval, odůvodnění napadeného rozhodnutí je zkratkovité s poukazy na jiná rozhodnutí bez bližšího odůvodnění a rozboru, a nemůže tudíž dávat odpověď na otázku, jakými skutkovými a právními důvody byl správní orgán veden. Odůvodnění sice obsahuje poukaz na ustanovení § 37 zákona o důchodovém pojištění a § 14 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, nicméně jinak odůvodnění připomíná sérii odkazů na obsah správního spisu. Z obsahu napadeného rozhodnutí proto nelze spolehlivě zjistit, proč stěžovatelka dospěla k závěru obsaženému ve výroku.“

Vzhledem k výše uvedenému krajský soud napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a vrátil věc žalované k dalšímu řízení. V dalším řízení žalovaná řádně odůvodní rozhodnutí o námitkách a současně bude jasně reagovat na námitky žalobcem vznesené.

Náklady řízení účastníkům přiznány nebyly, neboť žalobce žádné nepožadoval, krajský soud ze spisu nezjistil, že by žalobci faktické náklady vznikly a žalovaná v tomto řízení nebyla úspěšná (§ 60 odst. 1 a 2 s.ř.s.). Kromě toho dle § 118d odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. orgány sociálního zabezpečení nemají nárok na náhradu nákladů vzniklých v řízení o dávkách důchodového pojištění včetně řízení před soudem.

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s.ř.s.).

Proti pravomocnému rozhodnutí je přípustná kasační stížnost, kterou lze podat z důvodů a za podmínek uvedených v § 102 a násl. s.ř.s. ve lhůtě dvou týdnů po doručení rozhodnutí.

Kasační stížnost je třeba podat ke Krajskému soudu v Hradci Králové. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Nejvyššího správního soudu v Brně, který o ní bude rozhodovat. Nemá-li účastník vysokoškolské právnické vzdělání, musí být zastoupen advokátem.

V Hradci Králové dne 29. července 2010

JUDr. Marcela Sedmíková, v.r.
samosoudkyně